

Dags! Övningsbok 4 B

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 31141

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Dags! Övningsbok 4 B

Författare: Ejeman m.fl.

ISBN: 978-91-27-40806-7

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	2
Till läsaren.....	12
Pedagogiska tips	13

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till och om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Sid 64 samt baksidestext utgår.
- Facit har fått en egen flik.
- Utelämnad bokstav, har ersatts med – för varje bokstav som saknas eller med --- för hela ord eller där svar ska skrivas in.

Exempel sid 48 uppgift 4

1 --ed ---

2 --unga ---

3 --ukhus ---

10 männi--a ---

Sidspecifika förändringar

4

Uppgift 6

Eleven får följande bildinformation:

1. Soldater som går på rad. ---
2. En flicka som går ostadigt.---
3. En person är ute och går i hög snö. ---
4. En gammal person som går sakta med stora tofflor på fötterna. ---
5. En kille går i högt vatten och håller i sina byxben för att inte bli blöt. ---
6. En äldre man är ute och går.---

7

Uppgift 1

Eleven har följande bildinformation:

1. båt med segel – segelbåt
2. god röd "gubbe" ---
3. pump till cykeldäck ---
4. blåa bär---
5. brun kaka ---
6. mjölkförpackning ---
7. litet djur med prickar---
8. snöman---

8

Uppgift 2

Skriv in de sammansatta orden som bildas av de ord som står här nedan. Du får hjälp med det första

I varje ord är en bokstav markerad med en parentes. Dessa bokstäver ger dig namnet på ett musikinstrument. Vilket?

1. lejon + bur - lejon(b)ur
2. tupp + kam ----(-)-
3. apelsin + smak ----(-)-----
4. luft + ballong --(-)-----
5. polis + mössa ---(-)-----
6. hård + rock ----(-)--
7. hals + hugga --(-)-----

8

Uppgift 3

3. Här måste du ändra lite i skarven mellan de två enkla orden.

I varje ord är en bokstav markerad med en parentes. Dessa bokstäver ger dig namnet på ett annat musikinstrument. Vilket?

1. krita + streck ----(-)----
2. sova + rum ---(-)--
3. gata + kök ---(u)---
4. bygga + mästare ----(-)-----
5. vissla + pipa -----(-)---
6. vecka + dag --(-)-----
7. raka + tvål ---(-)---

14

Uppgift 3

Eleven har följande bildinformation:

1. (affär som säljer grönsaker och fisk) ---
2. (ett kaffepaket och tre tekoppar) ---
3. (tre möss utanför en hattaffär) ---
4. (en fisk och en grönsaksaffär) ---
5. (en affär som säljer mössor och hattar) ---
6. (tre kaffekoppar och två tekoppar) ---

15

Extraknäcken

Eleven har följande förtydligande:

Gör en kedja av sammansatta ord. Ta den sista orddelen och använd den som början i nästa ord på det här sättet.

22

Uppgift 5

Elevens bildinformation:

1. blå byxor ---
2. en sorts bil ---
3. inträdeskort med informationen:
Cirkus, rad 4 plats 29, 20 juni kl. 15.00 ---
4. flygplan ---

23

Uppgift 23

Du får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver. Den bokstav som omges av en parentes ger dig några av bokstäverna till det lodräta ordet.

Vågrätt:

1. Idisslande klövdjur (-)---- (5)
2. Bär ishockeyspelare -( )--- (5)
3. Ligger skyddad av skallbenen --(-)---- (7)
4. Ropar den på som är i nöd ---(-)- (5)
5. Pumpar runt blodet i kroppen ----(-)-- (7)

Lodrätt:

1. En person som gjort en bragd ----- (6)

26

Uppgift 2

Uppgiften har förändras på följande sätt:

Du har tio substantiv.

Skriv först orden i singular obestämd form.

Skriv dem sedan i plural obestämd form.

1. boll
2. brev
3. hatt
4. bord
5. äpple
6. bok
7. får
8. katt
9. morot
10. väska

Singular obestämd form

Plural obestämd form

1. en boll - flera bollar
2. ett --- flera ---

(osv.)

27

Uppgift 4

Du har följande sex substantiv:

1. tavla
2. klocka
3. nyckel
4. telefon
5. träd/gran
6. traktor

Skriv substantiven i alla fyra formerna.

Du får hjälp med det första.

1. Singular
obestämd form: tavla
bestämd form: tavlan
Plural
obestämd form: tavlor
bestämd form: tavlorna
2. --- --- --- ---
3. --- --- --- ---

(osv.)

28

Pröva att du kan – uppgift 1

1. fågel
en ---
flera ---
2. spade
en ---
flera ---
3. blomma
en ---
flera ---
4. hammare
en ---
flera ---

29

Uppgift 1

Uttrycken i rutan är numrerade med bokstäver på följande sätt:

- a) lossnade inte spiken
- b) den gick rakt i mål
- c) det bästa laget vann

(osv.)

38

Uppgift 1

Eleven har följande bildinformation:

1. grönsaker – (vegetarisk)
2. en kundvagn fullastad med mat---
3. svart bilavgas och smutsig fabriksrök
4. kan man göra på datorn ---
5. stjärnhimmel ---
6. en kille på surfingbräda ---
7. samtal ---

41

Uppgift 8

Ordflätans utseende:

Vilka är orden? Du får det sökta ordets antal bokstäver samt en bokstav i varje ord.

1. -ä-- (4)
2. --d- (4)
3. ---l- (5)
4. ----a (5)
5. -----s (6)
6. ----n-- (7)
7. ---e-- (6)
8. --s---- (7)
9. -ö---- (6)
10. l---- (5)

45

Uppgift 4

Vågrätt:

1. Anställning, arbete, hjälp (-)----- (6)
2. Mark som är frusen --(-)--- (5)
3. Stor skogsfågel som kan spela --(-)--- (6)
4. Ströks förr på träbåten för att den skulle bli tät
---(-)- (5)
5. Person som arbetar på till exempel en bank
---(-)----- (10)

Lodrrätt:

1 Liten sjö i skogen

----- (5)

45

Uppgift 5

1. "Skrivprata" med en kompis på nätet --- (6)
2. Salta skivor av potatis --- (5)
3. Land i Sydamerika --- (5)
4. Möjlighet, tillfälle --- (5)

49

Uppgift 6

1. Finns mer än en i rymden --- (7)
2. Brukar jägaren göra --- (6)
3. Har många växter --- (6)
4. Blus som ofta bärs av män --- (7)
5. Får du inte ge någon på din cykel --- (6)
6. Annat ord för litet uthus --- (5)
7. Kroppsdelen som du sitter på --- (6)
8. Ta något en annan äger --- (6)

58

Uppgift 5

Vågrätt

- 1 Motsats till slak (lina) --ä-- (5)
- 4 Simfågel a-- (3)

Lodrätt

- 1 Jag ljuger inte, det är ...! ---- (4)
- 2 Slutet på ett snöre eller en tråd ä--a (4)
- 3 Kan man bli i en domstol ---- (4)

60

Uppgift 1

Korsordet har följande utseende:

Vågrätt

1. Söka l--- (4)
3. Doft l--- (4)
6. Snäll --r (3)
7. Hälsosam -y---- (6)
8. Grov lina --- (3)
9. Utmärkt --- (3)
11. Rede -- (2)
12. Ostekt -- (2)
13. Oväsen ----e- (6)
16. Egendomlig u---r--- (8)
19. Lastbrygga i hamn --j (3)
20. Grismamma ---g- (5)
22. Ej synonym men *förkortning* av kilogram -- (2)
23. Dött djur -s (2)
24. Sällsynt -a- (3)

25. Elak --- (3)
26. Kärra -a-- (4)
30. Folktom ö-- (3)
32. Visa ---- (4)
34. För -- (2)
36. Lera, gyttja -- (2)
37. Kamp, drabbning -t--d (5)

Lodrätt

1. Jordbrukare l--t--u---- (11)
2. Se -i--- (5)
3. Regel l-- (3)
4. Klocka -r (2)
5. Modig --p--- (6)
6. Förmögen --- (3)
8. Skojig ----- (5)
10. Stjåla -å-- (4)
13. Begåra -- (2)
14. Djungel -r---- (6)
15. Hetsa e-g- (4)
17. Orådd -j--- (5)
18. Stillsam ---- (4)
21. Liten låda -s- (3)
27. Ilsken, vred a-- (3)
28. Sliten -ö-t (4)
29. Tips r-- (3)
31. Kostasam --- (3)
33. Modern -- (2)
35. Svordom -d (2)

61

Uppgift 2

Vågrått:

1. Motsatsen till glad ---(-)-- (6)
2. Kallas den som tar emot något
--(-)--g--- (9)
3. Så många går det på ett dussin
-(-)-- (4)
4. Den visar tiden ---(-)--- (7)
5. Miljövänligt fordon med sadel
--(-)-- (5)
6. Finns kvar om du äter upp halva äpplet
(-)----- (7)
7. Annat ord för läkare -(-)---- (6)
8. Fest, till exempel födelsedags...
--(-)-- (5)
9. Ser du om du tittar uppåt --(-)--- (6)

Lodrätt:

10. Sveriges huvudstad ----- (9)

61

Uppgift 3

Vågrätt:

1. Annat ord för tjej --(-)--- (6)
2. Kall årstid --(-)--- (6)
3. Höstmånad --(-)---- (7)
4. Motsatsen till kväll --(-)--- (6)
5. Ett för dig välkänt land --(-)---- (7)
6. Annat ord för underligt ---(-)---- (8)
7. Motsatsen till mörkt ---(-)- (5)
8. Lokal där man säljer varor (-)---- (5)
9. Skäller på kennel --(-)--- (6)
10. Du går före så kommer vi ...
--(-)-- (5)

Lodrätt:

11. Är den bok som du läser med stort intresse
----- (10)

62

Uppgift 4

Vågrätt:

- 1 fågel ----- (6)
- 2 kraftig kedja -ä----g (7)
- 3 oxe ---- (4)
- 4 träbob (flertal) ----- (6)

Lodrätt:

- 2 killar under foten ----- (6)
- 5 bovar ----- (6)
- 6 hålla koll u---k (5)
- 7 sko med högt skaft ---g-- (6)
- 8 gosa ---- (4)

63

Uppgift 5

Vågrätt:

- 1 stor segelbåt ---- (5)
- 2 julkött ----- (6)
- 3 apa ----- (9)
- 4 många på himlen ----- (7)
- 5 fyrkantig halsduk ---- (4)
- 6 äter du soppa med (flertal) ----- (6)

Lodrätt:

- 3 växtstam ----- (6)
- 4 kan man göra med en pil och en båge
----- (6)
- 7 byxor med korta ben ----- (6)
- 8 kanske man får göra om man gjort något
fel --ä---- (7)
- 9 ge pengar till hjälpverksamhet ----- (6)
- 10 affisch -l-n--- (7)

Till läsaren

Du skriver dina svar på datorn.

Samla svaren i en egen mapp.

Var noga med att du alltid skriver kapitlets namn och uppgiftens rubrik och/eller sida så att det blir lätt att se vilka svar som hör till vilken uppgift.

Baksidestext och sid 64 utgår.

Facit finns under egen flik.

Kortare bildinformation, markerade ord eller givna svar är ibland skrivna inom parentes.

Bilder är ofta skriva som bildord (vad bilden föreställer) för att du ska kunna lösa uppgiften.

Utelämnad bokstav, har ersatts med – för varje bokstav som saknas eller med --- för hela ord eller där svar ska skrivas in.

Exempel sid 48 uppgift 4

- 1 --ed ---
- 2 --unga ---
- 3 --ukhus ---
- 10 männi--a ---

Uppgifterna är numrerade/bokstaverade så att det ska bli lättare att skriva svaren och att rätta uppgifterna.

Korsordens bilder ersätts med bildord eller korta beskrivningar som ger lösningen till det sökta ordet. Du få också hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.

Exempel sid 62 uppgift 4

Vågrätt:

- 1 fågel ----- (6)
- 2 kraftig kedja -ä----g (7)
- 3 oxe ---- (4)
- 4 trä bob ----- (6)

Lodrätt:

- 2 killar under foten ----- (6)
- 5 bovar ----- (6)
- 6 hålla koll u---k (5)
- 7 sko med högt skaft ---g-- (6)
- 8 gosa med ---- (4)

Pedagogiska tips

- Eleven skriver sina svar på sin dator.
- Tänk på att det är viktigt att eleven har en särskild fil på datorn för "Dags för svenska" och att eleven är noga med att först skriva in vilket kapitel och uppgift som besvaras.
- Uppgifterna är numrerade/bokstaverade så att det blir lättare för eleven att skriva svaren på dator och detta underlättar också när eleven ska rätta uppgifterna.
- Ordning och reda är mycket viktigt!
- Bildbeskrivningar finns till de bilder, där det behövs för att eleven ska kunna lösa uppgifterna.
- Bildbeskrivningarna kan dock **aldrig** ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att se på bilderna, samtala därför om bilderna och ge den extra information som den synskadade eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som de seende eleverna.
- Korsordens bilder ersätts med bildord eller korta beskrivningar som kan associeras till det sökta ordet. Eleven får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.
- Elev med synnedsättning behöver **mera tid** till vissa uppgifter och som synskadad har eleven rätt till mer tid vid prov.
- Tag som vana att läsa igenom "Till läsaren" tillsammans med den eleven så att eleven blir medveten om att här kan man få reda på vad som är specifikt för boken.